

Statsbudsjettet for 2009

Den 7. oktober 2008 la regjeringen frem forslag til statsbudsjett for 2009 (Ot prp nr 1 2008-2009). I den sammenheng er det foreslått en rekke skatte- og avgiftsmessige endringer, dels med virkning fra inntektsåret 2008 og dels med virkning fra 2009. I det følgende gis en kort oversikt over de viktigste endringene som er foreslått.

FORMUESKATT

Regjeringen foreslår følgende endringer i formuesskattereglene:

- Næringseiendom
 - Det innføres en ny verdsettelsesmetode for næringseiendom som leies ut. Ligningsverdien av utleid næringseiendom skal settes til 40 % av en beregnet kapitalisert utleieverdi. Beregningen av utleieverdi skal ta utgangspunkt i brutto leieinntekter med et standardfradrag for utleiekostnader. Næringseiendom knyttet til kraftverk, jord- og skogbrukseiendommer omfattes ikke. Regelen vil derimot omfatte utleid bolig- og fritidseiendom som inngår i næringsvirksomhet.
 - For næringseiendom som ikke leies ut, foreslås det å øke gjeldende ligningsverdier med 60 %.
 - Den øvre grensen for ligningsverdi av næringseiendom reduseres fra 80 % til 60 % av eiendommens markedsverdi, dvs at dersom ligningsverdiene i henhold til de to forrige punktene blir høyere, kan det kreves en reduksjon.
- Boliger
 - Det foreslås å øke ligningsverdien av boliger med 10 % fra 2008 til 2009. Regelen om at ligningsverdien ikke skal overstige 30 % av boligens markedsverdi videreføres.
- 80 %-regelen
 - Den såkalte "80-prosentregelen", som innebærer at formuesskatt reduseres dersom samlet skatt overstiger 80 % av skattyters alminnelige inntekt, foreslås opphevet.
- Satser mv
 - Bunnfradraget i formuesskatten økes fra kr 350.000 til kr 470.000. All formue over bunnfradraget skattlegges med 1,1 % (dvs at den lave satsen for mindre formuer fjernes).

Endringene foreslås å tre i kraft med virkning fra og med inntektsåret 2009.

ARVEAVGIFT

Regjeringen foreslår følgende endringer i arveavgiftsreglene:

- Beregningsgrunnlag
 - Dagens 70 % rabatt ved arv og gaveoverføring av ikke-børsnoterte aksjer og andeler, foreslås redusert til 40 %. Endringer foreslås å tre i kraft med virkning for arv eller gave fra 1. januar 2009.
 - Det foreslås at 40 % rabatten begrenses til et arveavgiftsgrunnlag på kr 10 millioner for den enkelte mottaker. For verdier ut over kr 10 millioner gis det dermed ingen rabatt. Det er foreslått at man ved anvendelsen av begrensningen på kr 10 millioner skal medregne gaver fra 7. oktober 2008 og arv fra 1. januar 2009.
 - Ved verdsettelse av ikke-børsnoterte aksjer og andeler skal eierstyrte endringer i selskapets aksjer, andeler og kapital i perioden mellom 1. januar og rådgighetservervet hensyntas. Endringen foreslås å tre i kraft med virkning for arv eller gave fra 1. januar 2009.
 - Den rentefrie avdragsordningen for betaling av arveavgift ved overføring av familiebedrifter utvides fra sju til tolv år og størrelsesbegrensningen for små foretak fjernes.
 - De foreslåtte nye regler om verdsettelse av næringsseiendom for beregning av formuesskatt, vil også legges til grunn for arveavgiften og vil normalt øke arveavgiftsgrunnlaget. Endringen foreslås å tre i kraft for arv og gave fra 1. januar 2009.
- Satser mv
 - Fribeholdet i arveavgiften økes fra kr 250.000 til kr 470.000. Innslagspunktet for høy sats foreslås økt fra kr 550.000 til kr 800.000.
 - Arveavgiftssatsene for arv og gave til barn og foreldre reduseres fra 8 % til 6 % i trinn 1, og fra 20 % til 10 % i trinn 2. For arv og gave til andre, reduseres satsene fra 10 % til 8 % i trinn 1, og fra 30 % til 15 % i trinn 2.

FRITAKSMETODEN

Regjeringen foreslår at 3 % av alle aksjeinntekter (aksjeutbytte og aksjegevinster) som omfattes av fritaksmetoden skal skattlegges. Forslaget er begrunnet i et ønske om å begrense fradragsretten for kostnader tilknyttet skattefrie aksjeinntekter. Regelen innebærer i praksis at alle aksjeinntekter skattlegges med 0,84 % for skattytere som er aksjeselskaper og likestilte selskaper. Endringen vil for mange konsern kunne innebære kjedebeskatning. Endringen foreslås å tre i kraft fra og med 7. oktober 2008.

AVSKRIVNINGSGRELENE

Regjeringen foreslår å skille ut faste tekniske installasjoner i bygg i en egen avskrivningsgruppe. Avskrivningssats for den nye saldogruppen vil være 10 %. Endringen foreslås å tre i kraft med virkning fra og med inntektsåret 2009. Det vil komme overgangsregler for omklassifisering av slike investeringer for tidligere år.

BESKATNING VED UTFLYTTING AV SELSKAPER

Regjeringen foreslår å innføre generelle regler om skattlegging når et selskap opphører å være skattepliktig som hjemmehørende i Norge etter norsk intern rett eller som følge av skatteavtale. Ved opphør av skatteplikten vil selskapet bli beskattet for latente gevinster og tap på selskapets eiendeler og forpliktelser som om eiendelene var realisert til omsetningsverdi.

I tillegg vil aksjene i selskapet anses realisert, slik at aksjonærer som ikke omfattes av fritaksmetoden vil bli beskattet for latent gevinst og få fradrag for latent tap. Reglene foreslås å tre i kraft fra og med inntektsåret 2008.

BESKATNING VED UTTAK AV EIENDELER OG GJELD FRA NORSK BESKATNINGSOMRÅDE

Regjeringen foreslår å innføre generelle regler om skattlegging av urealiserte kapitalgevinster når eiendeler tas ut av norsk beskatningsområde. Ved beregningen av skattepliktig gevinst skal utgangsverdien (vederlaget) settes til eiendelens eller forpliktelsens omsetningsverdi. Skatteplikten gjelder for fysiske driftsmidler, finansielle eiendeler, forpliktelser, omsetningsgjenstander og immaterielle eiendeler.

Reglene som foreslås er detaljerte og kompliserte. Hovedinnholdet er som følger:

- Skatteplikten for gevinst på fysiske driftsmidler, forpliktelser, omsetningsgjenstander og immaterielle eiendeler er betinget av at eiendelen/forpliktelsen hadde tilknytning til næringsvirksomhet ved uttak fra norsk beskatningsområde.
- Skatteplikten inntreder den siste dagen før eiendelen eller forpliktelsen anses tatt ut av norsk beskatningsområde.
- Ved uttak av fysiske driftsmidler, finansielle eiendeler og forpliktelser kan skattyter gis utsettelse med betaling av utlignet skatt dersom det stilles betryggende sikkerhet for skatteforpliktelsen. Skattyter kan oppnå utsettelse uten å stille sikkerhet blant annet dersom skattyter forblir hjemmehørende i en EØS-stat. Utsettelse gis ikke ved uttak av omsetningsgjenstander og immaterielle eiendeler.
- Ved uttak av fysiske driftsmidler, finansielle eiendeler og forpliktelser kan skatteplikten på visse vilkår bortfalle eller bli redusert. Skatteplikten bortfaller dersom skattyter ikke har realisert eiendelen eller forpliktelsen innen fem inntektsår etter uttaket. Skatteplikten knyttet til uttak av omsetningsgjenstander og immaterielle eiendeler bortfaller ikke.
- Regjeringen foreslår at det ikke skal være fradragsrett for tap ved uttak av eiendeler og forpliktelser, med mindre skattyter er skattepliktig til Norge eller annen EØS-stat. I sistnevnte tilfelle kan skattyter ha fradragsrett for tap.

REDERISKATTEORDNINGEN

Regjeringen har ikke foreslått noen vesentlige endringer i rederiskatteordningen. Det foreslås imidlertid en opphevelse av forbudet mot at selskaper innenfor ordningen yter lån og stiller sikkerhet for selskaper utenfor ordningen. Forbudet er foreslått opphevet i sin helhet for selskaper som ikke har skattekreditter fra den tidligere rederiskatteordningen. Endringen foreslås å tre i kraft fra og med inntektsåret 2007. For selskaper som har skattekreditter fra den tidligere rederiskatteordningen, skal forbudet mot lån og sikkerhetsstillelse videreføres uendret.

Regjeringen uttalte høsten 2007 i Ot prp nr 1 (2007–2008) at det ville bli vurdert å innføre et krav i rederiskatteordningen om at strategisk og kommersiell ledelse skal være lokalisert i Norge. Regjeringen har nå gjort det klart at det ikke vil bli innført et slikt krav.

Skattedirektoratet har nylig publisert at den EØS-registrerte tonnasjen i den norske rederiskatteordningen ble redusert i løpet av inntektsåret 2007. Dette innebærer at det for inntektsåret 2008 for første gang vil gjelde et krav for det enkelte selskap om at selskapets EØS-registrerte tonnasje opprettholdes eller økes, med mindre selskapet har minst 60 % EØS-registrert tonnasje. Dersom kravene ikke er oppfylt vil selskapet tre ut av ordningen og bli lignet etter ordinære skatteregler for 2008.

KRAFTVERKSBEKATNING

Regjeringen foreslår å gjennomføre endringene i grunnrentebeskatningen av vannkraftverk som ble varslet i Revidert Nasjonalbudsjett for 2008. Endringene som foreslås er følgende:

- Det innføres en adgang til å videreføre opparbeidet negativ grunnrenteinntekt ved opprusting og utvidelse av vannkraftverk, også i de tilfeller hvor kraftverket etter ombyggingen anses som et annet kraftverk enn det opprinnelige. Videreføringsadgangen begrenses til kraftverk som første gang aktiverer kostnader med virkning for friinntektsgrunnlaget i 2008 eller senere.

- Den nedre grensen for kraftverk som omfattes av grunnrente- og naturressurskatten endres tilbake til 5.500 kVA (slik situasjonen var frem til oktober 2007).
- Det innføres fradragsrett i grunnrenteinntekten for påløpte driftskostnader pådratt i byggetiden.
- Det innføres en ordning med årlig utbetaling av skatteverdien (30 %) av negativ grunnrenteinntekt opparbeidet i 2007 eller senere.

MERVERDIAVGIFT OG TOLL

Det foreslås ingen endringer av vesentlig betydning i merverdiavgiftloven, men enkelte nye tollregler:

- Det innføres en ny regel om plikt til forhåndsvarsling av vareførsel inn og ut av tollområdet.
- Det foreslås en ny bestemmelse som gir tollmyndighetene fullmakt til å autorisere foretak. En autorisasjon vil kunne gi lettelse fra varslingsplikten og ved kontroll.

Regjeringen varsler at følgende områder i dagens merverdiavgiftsregler vil bli vurdert nærmere:

- *Finansielle tjenester:* Siktemål er å klargjøre dagens rettstilstand og eventuelt utvide merverdiavgiftsgrunnlaget.
- *Kultur- og idrettssektoren:* Siktemål er et eventuelt forslag om utvidelse av merverdiavgiftsgrunnlaget i statsbudsjettet for 2010.
- *Omregistreringsavgiften:* Siktemålet er å erstatte omregistreringsavgiften med merverdiavgift på omsetning av brukte kjøretøy.

ANDRE SKATTESATSER

Regjeringen foreslår følgende endringer i skatte- og avgiftssatsene mv:

- Innslagspunktet for toppskatt økes fra kr 420.000 til kr 441.000 (trinn 1) og fra kr 682.500 til kr 716.600 (trinn 2). Dagens satser for toppskatt på 9 % i trinn 1 og 12 % i trinn 2 foreslås videreført.
- Personfradraget økes fra kr 38.850 til kr 40.800 (klasse 1) og fra kr 77.700 til kr 81.600 (klasse 2).
- Den øvre grensen for minstefradraget i lønnsinntekt økes fra kr 67.000 til kr 70.350.
- Fradrag for fagforeningskontingent økes fra kr 3.150 til kr 3.600.

KONTAKTER

<i>Christian Bruusgaard (partner - Oslo)</i>	<i>cbr@thommessen.no</i>	<i>T: 2311 1205 M: 9156 4755</i>
<i>Morten Fjermeros (partner - Oslo)</i>	<i>mfj@thommessen.no</i>	<i>T: 2311 1210 M: 9136 8885</i>
<i>Sverre E Koch (partner - Oslo)</i>	<i>ske@thommessen.no</i>	<i>T: 2311 1216 M: 9014 1562</i>
<i>Ståle R. Kristiansen (partner - Oslo)</i>	<i>skr@thommessen.no</i>	<i>T: 2311 1382 M: 9958 1870</i>
<i>Truls Leikvang (partner - Oslo)</i>	<i>tle@thommessen.no</i>	<i>T: 2311 1220 M: 9077 0240</i>
<i>Henning Naas (partner - Oslo)</i>	<i>hna@thommessen.no</i>	<i>T: 2311 1223 M: 9162 7565</i>
<i>Mons Alfred Paulsen (partner - Bergen)</i>	<i>mpa@thommessen.no</i>	<i>T: 5530 6142 M: 4801 2142</i>
<i>Finn Backer-Grøndahl (fast advokat - Oslo)</i>	<i>fba@thommessen.no</i>	<i>T: 2311 1103 M: 9341 9804</i>
<i>Bendik Christoffersen (fast advokat - Oslo)</i>	<i>bch@thommessen.no</i>	<i>T: 2311 1259 M: 9577 2936</i>
<i>Kristine Ildstad (fast advokat - Oslo)</i>	<i>kil@thommessen.no</i>	<i>T: 2311 1267 M: 4801 2267</i>
<i>Lars Erik Norborg (fast advokat - Oslo)</i>	<i>lno@thommessen.no</i>	<i>T: 2311 1241 M: 9921 6760</i>
<i>Tormod Torvanger (fast advokat - Bergen)</i>	<i>tto@thommessen.no</i>	<i>T: 5530 6183 M: 9021 2508</i>

Innholdet i dette nyhetsbrevet er kun en informasjonstjeneste fra Thommessen. Informasjonen er ikke ment å være en erstatning for juridisk rådgivning. Mottakere av dette nyhetsbrevet bør ikke basere seg utelukkende på denne informasjonen, men alltid søke profesjonell juridisk bistand. Thommessen tar intet ansvar for informasjon i nyhetsbrevet som skulle vise seg å være mangelfull eller uriktig. © 2006 Thommessen Krefting Greve Lund AS Advokatfirma